

Vzdělávací obor: **Člověk a jeho svět**

Očekávaný výsledek učení: CJS-CJS-005-ZV5-026

Vysvětlí funkci základních složek Integrovaného záchranného systému a uplatňuje v modelových situacích účelné způsoby chování při mimořádných událostech.

Popis úrovně Splněno

- Žák diskutuje o mimořádných událostech, o jejich příčinách a následcích.
- Žák postupuje podle naučených postupů při modelové evakuaci školy.
- Žák v modelových situacích demonstruje bezpečné chování v případech vzniku mimořádných událostí.

Vědět znamená přežít

Autorka materiálu: Eva Marádová

Anotace

Ilustrace rozvíjí a ověřuje dovednosti žáků potřebné pro ochranu zdraví a bezpečí v případě vzniku mimořádných událostí. Žáci prokazují, že dokážou uplatňovat naučené postupy chování při modelové evakuaci školy. Charakterizují nebezpečí vyplývající z konkrétních situací běžného života v souvislosti se vznikem mimořádných událostí v důsledku přírodních vlivů (atmosférických poruch). Ilustrace nabízí žákům příležitost zamýšlet se nad konkrétními, náhle vzniklými situacemi z hlediska možného ohrožení zdraví, života, majetku a životního prostředí. Žáci zvažují rizika, určují a zdůvodňují bezpečné způsoby chování. Popisují zapojení jednotlivých složek Integrovaného záchranného systému při ochraně zdraví a bezpečí. Ilustrace učí žáky na příkladech, s využitím brainstormingu a bezpečného volného sdílení názorů a zkušeností. Využívá formy vzájemného učení.

Zadání pro žáky / Popis realizace

Motivace: Co je evakuace?

Brainstorming – Co je evakuace? V jakých případech bývá nařízena evakuace? Pokud bude nařízena evakuace, když budeme ve škole, co budeme muset udělat? Co znamená, že máme bezpečně opustit budovu školy?

Nácvik opuštění školní budovy

1. Příprava: Aktivita žáků ve skupinkách – práce s grafickou částí evakuačního plánu školy

Grafická část evakuačního plánu je zpracována formou mapy, ve které jsou zakreslena jednotlivá podlaží objektu, únikové cesty a směry úniku, hasicí přístroje. Žáci se učí orientovat v plánu (součástí grafické mapy evakuačního plánu je poloha, ve které se momentálně nachází daný pozorovatel. Směr únikových cest byl vyznačen od bodu, kde se pozorovatel nachází).

Vyhledají svou třídu, sledují, kudy vede úniková cesta jejich třídy při opuštění budovy, shromaždiště). Žáci ve skupinách procházejí budovou školy a sledují bezpečnostní značky (únikové cesty). Značky vyfotografují, pokud si nejsou jisti, ověří jejich přesný význam v doporučených digitálních zdrojích.

Společná reflexe: Jaké bezpečnostní značení je v budově umístěno a co přesně znamená. Jaký význam má evakuační plán pro bezpečnost v budově.

2. Modelový poplach ve škole

Ve škole je vyhlášena cvičná hromadná evakuace budovy, která ověřuje připravenost žáků i všech pracovníků školy na vznik mimořádné události. Po ukončení je provedeno vyhodnocení průběhu akce.

Hlavní část – Jak se bezpečně chovat při vzniku mimořádné události

Mimořádnou událost ohrožující životy, zdraví, majetek i životní prostředí mohou vyvolat i náhlé změny počasí. Patří sem například bouře, vichřice, ale i extrémní horko či mráz, vydatné dešťové či sněhové srážky.

Práce ve skupinách „bezpečnostních poradců“

Vaši mladší spolužáci se chystají na výlet do přírody. Je třeba je připravit na možné nástrahy počasí. Mají dostatek správných informací? Když budou vědět, jak správně reagovat, mohou je sice bouřka, vichřice, přivalový déšť či kroupy překvapit, ale ne ohrozit jejich zdraví a život.

Připravte pro své mladší spolužáky program „bezpečnostního proškolení“ a dle možností tento program v některé třídě realizujte. Každý tým prostuduje a připraví prezentaci jedné události. Vylosujte si zadání úkolu (bouřka, vichřice, přivalový déšť).

Přečtěte si zadání situace. Vyhledejte potřebné informace o určené atmosférické poruše, okolnostech vzniku mimořádné události a možných následcích. Diskutujte, jak je možné při vzniku těchto událostí chránit zdraví a bezpečí obyvatel. Jak nám pomáhají složky IZS.

Připravte prezentaci, ve které shrnete základní poznatky, jak by mohlo být ohroženo jejich zdraví a život, zásady bezpečného chování. Prezentaci můžete obohatit některými zajímavými informacemi a obrázky.

Případ 1: Týmy záchranné služby převzaly do péče dva zraněné chlapce, kteří se schovali před bouřkou pod stromem.

Jak se chovat při bouřce? Kdy je nebezpečná, jaká místa jsou bezpečná. Chování v budově, venku, v autě, čemu se vyhnout.

Případ 2: Nad krajem se přehnala vichřice, která lámala stromy, způsobila poruchy na vedení elektrického proudu. Zlomený strom spadl na stan, kde spaly děti.

Jak se chovat při silném větru, co označujeme jako vichřice? Jaké problémy může vichřice způsobit, jak nám pomáhá IZS?

Případ 3: Místo silnic řeky. Krupobití zničilo zeleninu na zahradě. Pod vodou jsou domy i zahrady. Všechna voda z polí i rozvodněných potoků natekla do rybníka na návsi. Ten se brzy naplnil a v noci se jeho hráz protrhla.

Jak se chovat při přivalovém dešti a krupobití? Kdy dochází k přivalové povodni, lze zabránit velkým škodám? Jak nám pomáhá IZS?

Přípravu na „bezpečnostní proškolení“ v týmech nejprve sdílejte ve vaší třídě, poté se domluvíte na sestavení programu, který budete realizovat pro mladší spolužáky.

V závěru můžete promítnout [videosekvenci](#), kterou doložíte prezentované informace a propojíte je s realitou.

Reflexe

- Co jsme se naučili?
- Které informace nás zaujaly, které překvapily?
- Bylo náročné připravit prezentaci a „učit“ spolužáky?
- Jak jsme se cítili v roli „školitelů“?
- Co se nám podařilo?

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
KK osobnostní a sociální Resilience: odolávání obtížným situacím KOS-ODO-000- ZV5-001	Reflektuje obtížné situace, do kterých se dostává.	-učím žáky na příkladech, skrze zážitky či dramatizaci -vytvářím takové prostředí, které na žáky působí bezpečně, prostředí, kde se mohou otevřeně vyjadřovat a sdílet své pocity -pomáhám žákům uvědomit si, že umějí jednat i pod tlakem a rozhodovat se i v nejistotě -vytvářím návodné situace nebo projekty, které žákům umožní prakticky prožívat proces překonávání obtíží

Metodický komentář pro učitele

Využijte propojení výuky s plánovanou evakuací školy, která je pravidelně realizována jako součást bezpečnostních opatření ve škole.

Sdílejte s žáky, jak prožívali nařízenou evakuaci školy, do jaké míry využili informace (bezpečnostní značky), které byly součástí přípravy – seznámení s grafickým vyjádřením evakuačního plánu školy.

Pro skupinovou práci vytvořte prostředí, kde se žáci budou cítit bezpečně, využijí odborné informace z dostupných zdrojů i vlastní zkušenosti.

Vedte žáky ve skupinách k diskusím o zadaném tématu, podporujte kooperaci členů skupiny při přípravě prezentace pro „proškolování“ mladších spolužáků.

Dejte prostor skupinám řešit problémy spojené s organizací proškolení, k poznání učím se, když učím druhé.

Motivujte skupiny, aby jejich vystoupení před spolužáky bylo co nejvíce zajímavé.

Reflektujte se skupinami pocity a zážitky z realizované aktivity pro spolužáky, a to i ze strany třídy, kde „proškolení“ proběhlo.

Popis ověřování

Pozorování a diskuse

Učitel

- Sleduje v diskusích orientaci žáků v problematice ochrany za mimořádných událostí a zájem žáků o činnost složek IZS.
- Formativně zhodnotí zapojení třídy do aktivity cvičné evakuace školy.
- Pozoruje práci žáků ve skupinách, sleduje diskuse a vzájemnou kooperaci při plnění úkolu.
- Formativně hodnotí výsledky úkolu, sleduje, jak se žákům podařilo do prezentace zahrnout všechny potřebné informace.
- Sleduje, jak se žákům dařilo pracovat s informačními zdroji.
- Ověřuje, jak žáci dokážou vysvětlovat a obhajovat zásady bezpečného chování i význam pomoci IZS.

- Sleduje, zda žáci úkol připravit se a učit druhé přijali jako výzvu a zda se celého projektu aktivně zúčastnili.

Reflexe

- *Co jsem se dnes naučil/a?*
- *Co mě překvapilo?*
- *Co mě při modelové evakuaci školy překvapilo?*
- *Zapojil/a jsem se do aktivity ve skupině?*
- *Co mě zaujalo při přípravě prezentace pro mladší spolužáky?*
- *Co všechno jsme se museli naučit, abychom mohli vzdělávat spolužáky?*
- *Cítil/a jsem se při učení druhých bezpečně?*
- *Jak jsme spokojení s výsledkem naší společné práce, co bychom příště udělali jinak?*
- *Jsou naši mladší spolužáci připraveni na možné nástrahy počasí v průběhu jejich výletu?*

Zdroje

Je možno využít obrázky a videoreportáže o konkrétních událostech z médií nebo výuková videa dostupná na portálu: [Záchranný kruh](#)